

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

nve@nve.no

Postadresse
Statkraft Energi AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 Oslo
Norge

Besøksadresse
Lilleakerveien 6
0283 Oslo

Sentralbord
24 06 70 00

www.statkraft.no
post@statkraft.com

ORG. NR.: NO-987 059 729

Deres ref./dato
202407777

Vår ref.
202500727

Sted/dato
Glomfjord, 17.06.2026

Installasjon av et tredje aggregat (A3) i Alta kraftverk – Statkrafts kommentar til høringsuttalelsen fra reinbeitedistrikt 41 Beaskádas v/advokat Anja Jonassen

Innledning om høringsuttalelsen fra Beaskádas

Statkraft har mottatt høringsuttalelse – datert 27. mars 2026 – fra **reinbeitedistrikt 41 Beaskádas**, ved advokat Anja Jonassen.

I høringsuttalelsen trekker Beaskádas – slik Statkraft forstår det – fram at 1) konsekvensutredningen er mangelfull og ikke i tråd med EU-retten samt menneskerettslige forpliktelser, herunder SP art. 27, og at NVE derfor må vurdere om det skal innhentes en ny konsekvensutredning, 2) at det er ønskelig at NVE stiller vilkår/krav om avbøtende tiltak i anleggsperioden og 3) at det gjennomføres konsultasjoner med distriktet. Distriktet skriver også at «*Reindriften og Statkraft har vært i dialog, men dialogen har ikke vært særlig vellykket*», og dette kommenterer vi kort nedenfor i dette innledende punktet.

I høringsuttalelsen er det vedlagt seks bilag som i hovedsak skal underbygge anførselen om at konsekvensutredningen er mangelfull. Bilagene er følgende i kronologisk rekkefølge:

- Brev 18. november 2024 der distriktet mener metoden for konsekvensutredningen ikke er kvalitetsmessig
- Brev 13. desember 2024 der distriktet foreslår et mandat for vurdering av påvirkning på reindrift
- Brev 10. mars 2025 er brev til Samferdselsdepartementet med forslag til utredningsmandat i en sak om veibygging i Alta kommune
- Brev 20. mars 2025 fra Samferdselsdepartementet til adv. Jonassen om forslag til mandat, jf. punktet over
- Brev 23. april 2025 der distriktet kommenterer konsekvensutredningen i Alta A3
- Brev 18. august 2025 der distriktet fastholder at konsekvensutredningen ikke oppfyller kravene etter forskriften og SP art. 27

Innvendingene som er beskrevet i brevene i bilagene, er alle skrevet før og dels som innspill til den endelige konsekvensutredningen fra Sweco. Statkraft viser til vedlegg 5 i konsekvensutredningen der innvendingene fra Beaskádes er svart ut i en tabell.

Distriktet skriver at dialogen med Statkraft *«ikke har vært særlig vellykket»*. Statkraft vil vise til at den innledende dialogen med distriktet var god. Distriktet fikk rammer for dekning av interne kostnader og eksterne utgifter, herunder til juridisk bistand i forbindelse med dialog med Statkraft og/eller Sweco. Det har senere blitt diskusjoner om rammene for kostnadsdekningen, særlig juridisk bistand, som har ført til at dialogen har stoppet opp. Statkraft har dekket utgifter til juridisk bistand i tråd med hva som har vært avklart med distriktet. Distriktet og Statkraft er uenige om omfanget av dekning til juridisk bistand ut over det som var avklart, noe som har ført til at dialogen etter hvert har blitt krevende.

Statkraft mener det er synd at diskusjonene omkring kostnadsdekning har gått utover dialogen med distriktet. Statkraft understreker igjen at vi ønsker en dialog om tiltaket videre, men da innenfor rammer for nødvendig kostnadsdekning sett opp mot tiltakets påvirkning på distriktet.

I punktene nedenfor besvarer vi distriktets anførsler.

Distriktets anførsler om at konsekvensutredningen ikke er i tråd med EU-retten og menneskerettslige forpliktelser

Distriktet mener at konsekvensutredningen for temaet reindrift ikke er i samsvar med EU-retten, og det vises her til prosjektdirektivet – også kalt EIA-direktivet eller tiltaksdirektivet – direktiv 2011/92. Distriktet anfører videre at også Konvensjonen om sivile og politiske rettigheter art. 27 (SP art. 27) stiller krav til konsekvensutredningen.

I vedlegget til høringsuttalelsen er det bl.a. tatt med et brev fra distriktet til Statkraft datert 13. desember 2024. I avsnittet *«Kort om rettslige rammer for konsekvensutredninger»* i brevet viser distriktet til at konsekvensutredningsforskriften inkorporerer både prosjektdirektivet og plandirektivet¹ og at A3-tiltaket skal vurderes i *«samsvar med Norges EØS-traktatforpliktelser»*. Videre at tiltaket også skal vurderes i samsvar med *«Norges traktatforpliktelser til menneskerettighetene»*. Dette er Statkraft enig i, og vi viser til at relevante konsekvensutredningsforpliktelser er inkorporert i plan- og bygningsloven med forskrift.

Slik vi forstår distriktet her, mener det at Fosen-dommen fra 2021 stiller krav til innholdet av konsekvensutredningen. I den forbindelse er det inntatt premisser fra dommen, som gjelder Høyesteretts tolkning av hvem som kan påberope seg minoritetsvernet etter SP art. 27 (premissene 103 – 106). Til slutt i avsnittet konkluderer distriktet med at:

«På bakgrunn av ovenstående er Statens vegvesen håndbøker og Miljødirektoratets veiledninger er ikke fullt ut dekkende for vurderingstemaene etter gjeldende rett.» [sic.]

Statkraft mener det er vanskelig å forstå distriktets konklusjon basert på de kilder som det er vist til. Dersom det skulle være avvik mellom prosjektdirektivet og konsekvensutredningsforskriften, må det pekes konkret på hva distriktet mener er avvik. I høringsuttalelsen er det kun vist til at man ønsker en utredning *«i tråd med EU-retten»*, men uten å konkretisere hvilke avvik man mener det er. Slik Statkraft vurderer det er forskriften i samsvar med prosjektdirektivet og vår konsekvensutredning i samsvar med forskriften, se nærmere i punkt 3.1 om hvordan berørte reinbeitedistrikter/siidaandeler har vært involvert i utredningsarbeidet.

Distriktet synes også å mene at Fosen-dommen oppstiller krav til konsekvensutredninger for reindrift, som ikke fanges opp i metodikken som er brukt. De avsnittene fra dommen som er inntatt, er som nevnt kun Høyesteretts tolkning av om SP art. 27 også kan omfatte grupper av individer, som f.eks. en siida. Høyesterett konkluderer med at det er tilfellet fordi vernet etter bestemmelsen også har et *«kollektivt preg»*,

¹ Plandirektivet er direktiv 2001/42 og gjelder for overordnede planer.

som gjør det vanskelig å skille mellom individenes vern og gruppas vern ved kulturutøvelsen. Statkraft forstår ikke relevansen av det distriktet her har trukket fram opp mot kravene i konsekvensutredningsforskriften i vår sak. Det er ingen tvil om at SP art. 27 verner både individuelle og kollektive rettigheter. I vernet er det også tolket inn et krav om at minoriteten skal ha hatt mulighet til å reelt medvirke i prosessen fram mot et eventuelt inngrep. Slik medvirkning fra distriktet har det delvis vært underveis i arbeidet med konsekvensutredningen, og det har vært tilrettelagt for aktiv medvirkning fra alle berørte distrikter og siidaer underveis. Det har vært viktig for Statkraft å legge til rette for at alle siidaandeler kunne delta i konsekvensutredningsarbeidet for å belyse påvirkning også på den enkelte andelshaver. Det er ingen indikasjoner på eller opplysninger fra distriktet om at det er utøvere/reineiere i distriktet som rammes på en annen måte enn andre i samme distrikt, eller at vi for enkeltutøvere eller samlet for distriktet er i nærheten av terskelen i SP art. 27. Statkraft fortsetter å invitere til dialog med distriktet i den videre prosessen. I tillegg legger vi til grunn at NVE konsulterer distriktet slik det har anmodet om, i sin saksbehandling frem mot endelig behandling av konsesjonssøknaden.

Terskelen for at et inngrep ikke er tillatt etter SP art. 27 er at inngrepet fører til «*vesentlige negative konsekvenser for muligheten til kulturutøvelse*», jf. Fosen-dommen avsnitt 119. Distriktet synes å mene at utreder har en plikt til å gjøre en vurdering av om inngrepene i saken har slike konsekvenser. Statkraft tar avstand fra at utreder har en slik plikt. Konsekvensutredningsforskriften kapittel 5 har krav til hva som skal framgå av en utredning. I § 21 står det at for reindrifta «*skal de samlede virkningene av planer og tiltak innenfor det aktuelle reinbeitedistriktet vurderes*». Dette mener vi er vurdert i Swecos rapport, og det vil være opp til NVE å vurdere konkrete lovbestemmelser som har betydning for utøvelse av forvaltningsskjønnet, herunder om tiltaket er i strid med SP art. 27. Statkraft mener på bakgrunn av det kunnskapsgrunnlaget som er fremlagt i denne saken at tiltaket er langt under en påvirkning som fører til vesentlig negative konsekvenser for utøvere i distriktet.

Distriktets anførsel om at metoden benyttet i utredningen ikke er «kvalitetsmessig»

I brev fra distriktet 18. november 2024 mottar Statkraft «*...Prosessvarsel om folkerettsbrudd*». I dette brevet vises det til NIBIOs rapport fra 1. juli 2024² for å underbygge at den metoden Sweco benytter i utredningen av virkninger for reindrifta av Alta A3, ikke er «*kvalitetsmessig*». NIBIO-rapporten var en bestilling fra Statnett/NVE i saken om Statnetts søknad om ny 420 kV-ledning mellom Skaidi og Lebesby. NIBIOs mandat var å kritisk gjennomgå utredningen for temaet reindrift i den saken. Utredningen var utarbeidet av NaturRestaurering. I brevet fra distriktet står det at:

«Ifølge NIBIO rapport 01.07.2024 er ikke metoden [som Statkraft beskrev i konsekvensutredningsprogrammet] kvalitetsmessig.»

Dette mener Statkraft er en uriktig utlegning av funnene i NIBIOs rapport. I NIBIO-rapporten er det pekt på at NaturRestaurering brukte Statens Vegvesens håndbok V712 versjon 1.1. fra 2015. Til dette skriver NIBIO:

«Ved KU-ens publikasjonsdato i oktober 2020 var den nye metodikken etter SVV-versjon 2018 gyldig. Derfor burde utreder ha benyttet den reviderte SVV-versjonen. Dette ble ikke gjort og er å betrakte som en formell feil. Bruk av feil kriterier kan ha ført til at verdien for arealer og vurderingen av påvirkninger er satt for lavt.»

Det at NaturRestaurering har brukt uriktig metodikk, dvs. en eldre versjon av håndboken, er naturligvis ikke noe som underbygger at metodikken Sweco har benyttet i konsekvensutredningen for Alta A3 er feil.

NIBIOs oppsummering av funn i NaturRestaurerings utredning i Statnett-saken peker på konkrete feil og mangler ved utredningen i den saken, og gir ikke grunnlag for en konklusjon om at utredningen i vår sak ikke

² <https://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/a7704adf-15e9-4bcf-b576-8a6664188906/202016710/3443071>

er «*kvalitetsmessig*». Se mer om bruk av metodikk og arbeidsmetode i konsekvensutredning for temaet reindrift.

Distriktets forslag til mandat for utredning av temaet reindrift

Distriktet viser til at det har utarbeidet et eget mandat, som også er gitt støtte fra Samferdselsdepartementet i en sak om veibygging. I saken om veibygging var det ikke utarbeidet konsekvensutredning, slik at veisaken skiller seg fra vår ved at det var nødvendig å fastsette et mandat/utredningsprogram for en utredning. Statsforvalteren i Troms og Finnmark har senere konkludert med at reguleringsplanen er gyldig, selv om det ikke er gjennomført konsekvensutredning i saken om veibygging. I Alta A3 er det utarbeidet et utredningsprogram som ble sendt på høring til distriktet 10. mai 2024. Det kom ingen tilbakemeldinger fra distriktet på dette.

Som nevnt er det ikke konkretisert fra distriktets side hvilke temaer som ikke er vurdert i konsekvensutredningen som er utarbeidet for Statkraft. Slik vi leser distriktets forslag til mandat, dekker det mange av de samme temaer som den utredningen som er gjennomført. Med mindre det faktisk pekes på konkrete temaer som ikke er behandlet eller eventuelle mangler opp mot konsekvensutredningsforskriften, anser vi at innspillet fra distriktet på dette punktet ikke har noen sammenheng med vår sak, og at innspillet handler om å forvirre mer enn å opplyse.

Forvaltningens utredningsplikt

Konsekvensutredningen er kun en del av det kunnskapsgrunnlaget forvaltningen vil bygge på i sitt vedtak. I tillegg vil forvaltningen bygge på egne undersøkelser, konsultasjoner, befaring og eventuelle tilleggsutredninger mv. for å oppfylle forvaltningslovens utredningsplikt. Dette vil gi et bredt og forsvarlig kunnskapsgrunnlag for forvaltningens skjønnsvurderinger av om det skal gis konsesjon til Alta A3 eller ikke.

Statkraft vurderer at konsekvensutredningen som ligger til grunn for konsesjonssøknaden gir forvaltningen et godt kunnskapsgrunnlag å beslutte på. Statkraft er ikke enig i at det må gjøres en ny konsekvensutredning for temaet reindrift, slik anført av distriktet i høringsinnspillet.

Med vennlig hilsen

Tor Oxhøvd Svalesen
Prosjektleder
Statkraft Energi AS

Ida Sofie Mienna Olsen
Leder for eiendomsavdelingen
Statkraft Energi AS